

Hadak

Útján

Bajtársi Híradó

A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének tájékoztatója

LXXIV. évfolyam

2023. július-szeptember

581. szám

Simonyi László (Chicago) visszaemlékezése 1945-re 2023 nyarán

Kedves Gergő, kérésedre ismét egy kis történet, amit akkor éltem át, amikor családom a háború végén menekült (DP) lett Németországban. Hát valahogy így volt:

1945 júliusában történt. Már több mint három-négy hónapja nemhogy nem ettünk, de nem is láttunk friss kenyeret. Egy bajor gazda nagy szalmaspajtájában éltünk, azaz hogy aludtunk, vagy ha esett az eső, akkor csak ültünk. Nap mint nap kint ücsörögtünk fatöncökön vagy a újonnan nőtt friss fűvön, néha beszélgettünk, vagy szomorú hallgatásba unatkoztunk... Mi fiatal, kamaszodó fiúk elfutottunk sokszor a hegyoldali erdőbe, leselkedni ahogy az őzek köszöntötték egymást, vagy kezdtük szedni a kék kis bokrokban dúsan érő áfonyát. S közben arra is gondoltunk, hogy mikor lesz már valahol friss kenyér kapható...

S egy júliusi napon megjött a hír, A BLAIBACHI PÉKSÉG KÉT NAP MÚLVA MEGINT KENYERET FOG SÜTNI!

A menekült-csoportunk, mi hatvan magyar, aztán menekült németek a porosz területekről, meg sok más népség Európa keleti részéről, most azon törte a fejét, hogy hol a fenében is van az a Blaibach. Igaz, mi nem, mert mi tudtuk hol is van ez a falu. Mert mi bizony már kaptunk ott egy nagyszerű "tiefflieger" támadást egy áprilisi reggelen, éppen akkor, amikor a tehervagonban működő kiskonyhából az önkéntes szakács hölgyek éppen adagolták ki a szegényes reggelit a sorban álló menekülteknek. S jöttek a P51-esek, hárman egymás után! De nem erről kezdtem beszélni, hanem arról, hogy Blaibachban holnapután végre friss kenyér lesz, amit jegy nélkül fognak kiosztani azoknak, akik odajönnek sorba állni.

**Hadak Útján Bajtársi Híradó -
A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének
tájékoztatója. Indult 1949 áprilisában
Ausztriában ill. Bajorországban, "MHBK
Központi Tájékoztató" címen.
Az MHBK-t alapította Zákó András m.kir.
vezérőrnagy Innsbruckban ill. Klagenfurtban
1947-48-ban.**

**World Federation of Hungarian Veterans
Official Review, Quarterly Periodical**
Megjelenik negyedévenként, ISSN 0847-2599
Kiadó és szerkesztő/Publisher and Editor: Dr.
Tóth Gergely, MHBK központi vezető
Nyomda/Printing: Terc, Budapest
Pénztáros és elosztó: Borbás Erzsébet

A szerkesztő levelezési címe:

Dr. Tóth Gergely
801 S. Federal Hwy., #205
Pompano Beach, FL 33062, USA
Email: hadakutjan@yahoo.com
Az emailben továbbított gépelt anyagot kérjük
sima word-formátumban elküldeni.

**Kérünk minden címváltozást is a fenti
emailcímen bejelenteni.**

**Minden lapfenntartási hozzájárulást, Zrínyi
Alap járadékot kérünk az alábbi címekre
kiállítani, lehetőleg USA dollárban:**

1. USA/Kanada csekken: egyelőre
Gergely Toth névre kiállítva, a szerkesztő
címére postázva (a Memo-ba: MHBK)

2. Banki átutalással az USA-ból:

Routing nr. [for Wire transfers]: 021000021
Account nr.: 638360377
(Routing nr. [for ACH transactions]: 267084131)

3. Banki átutalással máshonnan:

Swift code: CHASUS33
Account nr.: 638360377
(JPMorgan Chase Bank, 383 Madison Ave., New
York, NY 10017)

Utalások Kanadán belül: l. a 6. oldalon

Beküldött kéziratokat és fényképeket nem
őrünk meg és nem küldünk vissza. A
szükséges javítás és a rövidítés jogát
fenntartjuk. A névvel aláírt cikkek nem
feltétlenül tükrözik a szerkesztő és a kiadó
álláspontját, s azokért mindenkor a cikkíró
felelős. Folyóiratunkban megjelent írásokat –
a szerző és lapunk megnevezésével – más
újságok és honlapok szabadon átvehetik.

Lapzárta:

Március, június, szeptember ill. december 1.
Az időről-időre fellépő helyhiány kapcsán
megértésüket kérjük, amennyiben lehet, a
beküldött anyagot a következő számokban
közöljük.

A tartalomból:

-Új vezetője van Calgary csoportunknak
-Az emigrációs csoportok hírei
-Dr. Gulyás Istvánra emlékezünk
-Elhunyt Füle András
-Megemlékezések, programok a nyár folyamán
-Halálhírek, méltatások, rövid hírek, levelek

Tehát, hol is van az a Blaibach... Mi tudtuk, s most már vezetőink is mondták: tőlünk kb. 7-8 kilométerre van északnyugat felé, egy völgyben, itt a Bajor Erdőben.

Miután apám nem mehetett, mert őneki, mint a többi férfinak a pajta körül kellett maradni, mert lehet, hogy az amerikaiak épp ma jönnek ide minket is leltárba venni, én és két másik 12-13 éves kamasz lettünk kiharancsolva azon a szent napon, reggel 5 órakor elég csípős hajnalban kimászni drága szalmaágyunkból, és elmasírozni abba nyavalyás Blaibachba.

Végre egy cirka 2 és fél órás izzasztó járás után ott voltunk a tarka sor végén, drukkolva, hogy ne fogyjanak ki, mielőtt reánk kerülne a nélkülözők sora. Szerencsénk volt. Mint a többiek, én is kaptam két gyönyörűen barnáshéjú veknit, két félkilós búza- és rozslisztből készített KENYERET...

S mentünk vissza, a mi kis falucskánk felé... És a nyálunk csorgott, ahogy éreztük a kenyér illatát.

Aztán mikor már közel voltunk a falunkhoz, én, tényleg fáradtan, lemaradtam a másik kettőtől, leültem egy fatönkre pihenni. És kivettem a papírzacskóból az egyik félkilós veknit és... leharaptam a resz végiből egy óriási darabot. És nem is gondolva a szegény, kenyérre váró szüleimre és a kishúgomra, aki épp hogy kezdett kimászni a kanyaróból, mondván, hogy már úgyis beleharaptam, egye meg az ördög, még egyet harapok. És tizenöt percnyi harapdálás után nem maradt abból a vekniből még egy morzsa sem...

S akkor végre felálltam, elgondoltam, hogy hány pofonnal köszöni meg apám a hiányzó veknit. A halkan duruzsoló nyírfák és fenyők felé fordulva elkiáltottam magam, "Nem baj, így is megéri, mert végre megint friss kenyeret ehettem!"

A nem messze a cseh határtól lévő bajor Blaibach község az, mely mellett, a Plarnhof-on a Raab családnál lakott menekültként Wass Albert a családjával 1945 és 1949 között. – a szerk.

Vezetőváltás a Calgary MHBK-csoport élén

Kedves Gergely!

Tudom, hogy Magas Dóra is küldött neked beszámolókat, de most itt van az én utolsó beszámoló az MHBK Calgary csoportja vezetőjeként.

Lemondtam tisztségemről a csoport érdekében, hiszen 23 évig voltam csoportvezető. Az itteni csoport sikeresen működött, persze ebben nagy része volt sokak mellett Dórának és Angyalfi Klementinának. Rajtuk kívül is számos nagyszerű munkatársam volt. Idén úgy döntöttem, hogy a választáson nem indulok újra, hanem átadom helyemet egy olyan fiatalnak, akit én neveltem ki erre a pozícióra, azért, mert szükség van friss ötletekre és sok energiára azért, hogy a Calgary csoport továbbra is ilyen sikerrel tudjon működni. Természetesen maradok, mint a kanadai főcsoport vezetője és továbbra is aktívan részt veszek a Calgary csoport munkájában.

Utódom, Becskei Róbert nagyszerű fiatalember, évek óta értékes munkát végez körünkben.

Hol is kezdjem a beszámolómat? Minden évben megtartjuk a hősök napi és az októberi megemlékezésünket. 2022 júniusában volt egy kiállítás a Calgary Military Múzeumban, melyen mi is bemutatkoztunk. Szeptemberben volt egy magyar nap szinten a Military Múzeumban, ahol ismét részt

vettünk. Októberben 56-os ünnepség a Calgary magyar katolikus templomnál. Novemberben pedig tartottunk egy fundraiser vacsorát, ami ugyancsak sikeres volt.

Az éves bálunkra az előkészületek minden évben júniusban kezdődnek, így van időnk februárig kidolgozni a részleteket. A 2023-as bálunk nagyon jól sikerült, két héttel a bál előtt le kellett állítanunk a jegyeladást a túljelentkezés miatt.

Május 18-án délelőtt megtartottuk a szokásos hősök napi koszorúzást és aznap délután 3-kor közgyűlést tartottunk, ahol új csoportvezetőt választottunk a Calgary csoport élére.

Kedves Gergely, ennyi a beszámoló, barátsággal, Várvidi József

Először is hálásan köszönjük József sokéves munkáját a Calgary Csoport élén! Azt is köszönjük, hogy gondolt az utánpótlásra és megnevezte Róbertet mint utódját. Köszönöm az egész csoport munkáját is, a megemlékezéseket és az egyéb programok lelkiismeretes megszervezését! További áldásos működést kívánok, s örülök, hogy legalábbis tanácsadóként továbbra is rendelkezésére áll a csoportnak. - Tóth Gergely, kp. vez.

Magas Dóra, MHBK vezetőségi tag, Calgary: A Magyar Hősök Emlékünnep – Calgary 2023

A Jóisten áldásával és segítségével volt megtartva május utolsó vasárnapján a Calgary Árpádházi Szent Erzsébet Plébániatemplom előtti téren álló magyar hősi emlékműnél a Hősök Napja.

A helybéli magyar közösség számos tagja jelen volt az MHBK által szervezett eseményen. A megemlékező rendezvényt Magas Dóra nyitotta meg a Himnusz eléneklésével és egy barátságos köszönetmondással a jelenlevők felé, majd felkérte Várvi József MHBK csoportvezetőt, hogy tartsa meg ünnepi szónoklatát. József elmondta, hogy e napról mindenkor tisztelettel meg kell emlékezni, hisz hőseink lajstroma már Árpád fejedelemmel kezdődött és a több mint ezeréves államunk fennállása alatt mindig volt rengeteg olyan magyar, akik életüket áldozták a magyar jövőért, a magyarságért, a létét biztosító történelmi fennmaradásért.

Figyelmeztetett minket arra, hogy nemcsak a háborúban elhunyt hőseinkre kell ezen a napon gondolni, hanem azokra is, akik békeidőben “a mai napig harcolnak azért, hogy Magyarország megmaradjon, azért, hogy a magyaroknak becsülete legyen az egész világ előtt.” Beszéde meghatotta a jelenlevőket.

A katolikus templom plébánosa, Hubka tisztelendő úr először egy rövid imát mondott, majd megáldotta a különböző egyesületek által hozott koszorúkat.

A Szent László Rendet Szabó József, a Vitézi Rendet v. Jóó Enikő, az MHBK-csoportot Várvi József csoportvezető képviselte, akik később elhelyezték koszorúikat az emlékműnél. Mielőtt Albert Ferenc 'Sírok, hantok' című versét elmondta volna, Kozma-Grimm Mária felkérte a jelenlevőket, hogy egy rövid, csendes főhajtással tisztelegjenek a hősök emlékének.

Ez a nap figyelmeztető, hőseink emlékére, akik életüket áldozták a Hazáért Magyarorszáért, és akik nemzetünk szabadságáért tett esküjükhöz és eszméikhez a sírig hűségesen ragaszkodtak. Példamutató életük mindörökké megmarad a történelemben.

Ne gyászoljuk őket, hanem emlékezzünk rájuk és ünnepeljük hősiességüket. Erőt és hitet merítsünk példájukból, mert ez a nemzeti létünk fennmaradásának lényege.

A központi vezető üzenete

Kedves Bajtársak, kedves Olvasóink,
remélem, békésen telt a nyaruk és jól vannak.

Az elmúlt hónapok során központi vezetői látogatást tettem a chicagói csoport képviselőinél, Simonyi László volt kp. vezetőnél és br. Pongrácz Mária elosztónál. Köszönöm mindnyájuk munkáját.

Ezenfelül felkerestem és tisztelegtem Szodfridt József m. kir. tüzér hadnagy (1922-2003), a Philadelphiai Magyar Tanya egyik alapítója és lelke, és felesége sírjánál (Lansdale, PA), Koltaváry Dénes (1917-1990) volt USA főcsoportvezetőnk és felesége sírjánál (Los Angeles), Hódossy Pál m. kir. vezérőrnagy (1895-1976) és felesége sírjánál (Oakland), valamint Simonyi Béla (1907-1984, - 1952-től haláláig MHBK-tag, ezen belül a Youngstown-i csoport pénztárosa, majd titkára, végül vagy 15 éven át csoportvezetője) és felesége sírjánál (Youngstown).

Köszönettel vagyunk az élők folytatódó munkájáért, és hálával gondolunk a már eltávozottak helytállására.

Békés, nyugodt őszt kíván Mindnyájuknak a kp. vezető, Dr. Tóth Gergely

Hozzájárulások utalása Kanadán belül

Kedves kanadai Bajtársak és Olvasóink, kérjük hozzájárulásait az alábbi két módon továbbítani Torontóba. Előre is köszönjük!

1. A hagyományos módon sima csekken, Hungarian Veterans' Association névre kiállítva, s torontói segítőnk, Forrai Levente címére küldve: 26 Spruce Ave., Richmond Hill, ON L4C 6W1
2. Ún. e-transferrel, mely esetben nincsen banki levonás. Ha szükséges, gyerekek, unokák segíthetnek az idősebbeknek. Ehhez mindössze a lenti emailcímre van szükség.
Az utalás módja: "An e-transfer can be completed via online banking. If your member doesn't do online banking then an option is for them to give the funds to their kids who use online banking and they can complete the e-transfer. E-transfers are to transfer funds within Canada (between Canadian banks). For this, the sender doesn't have to know with which bank you bank, or any account numbers. In order to send an e-transfer, the client should go to their online banking and press "transfer", choose the e-transfer option, and for the first time "add a recipient", i.e. add your association's email address, leventef@primus.ca. Once they have entered this email, they can key in the amount and a reason why they are sending the funds, e.g. "donation".

Borbás Erzsébet: Emlékezés Füle Andrásra

Szomorú szívvel értesültünk, hogy **Füle András Gábor**, 80 éves villamosmérnök, MHBK-tagunk és hűséges támogatónk, Bajtársi Híradónk olvasója 2023. május 18-án váratlanul elhunyt a Toronto melletti Mississaugában. Gyászmiséje június 3-án volt a Szt. Erzsébet magyar templomban.

Édesapja dr.Füle Károly a II. világháború Don-kanyari harcaiban eltűnt, mielőtt láthatta volna Andrást, második fiát. A katonai hagyományőrző és hadisírgondozó szervek információja szerint az oroszországi rudkinói katonai temetőben nyugszik.

András a budapesti Műszaki Egyetem villamosmérnöki karán végzett 1966-ban. Kétszer próbált külföldre menekülni a politikai diktatúra és az embertelen rendszer üldözései miatt. Első ízben elfogták Jugoszláviában és visszatoloncolták. Másodjára mint turista sikerült Olaszországon keresztül Bécsbe jutnia. Innen vándorolt ki Kanadába, ahol sikeres karriert ért el. Főmérnöki beosztásban több kitüntetésben is részesült. Külföldi útjain is elismerték egyedi tervezési munkáját, amelyre nagyon büszke volt. Nem volt úgynevezett "szakbarbár," szerette a klasszikus zenét, operát, koncerteket, irodalmat és a művészettörténetet is. Édesanyja példája is segített ebben.

Feleségével, Irénkével Kanadában ismerkedtek meg és 1975. decemberében kötöttek házasságot Torontóban. 48 évi házasságuk alatt boldog, szeretetben eltöltött éveket éltek meg. András váratlan halála szerető feleségének nagy fájdalmat jelent.

Egy kiváló magyar embert veszítettünk el. András a feleségével együtt minden hazafias és MHBK rendezvényen jelen volt és támogatta a magyarságért folytatott munkát. Hiánya nem pótolható. Az MHBK részvétellel osztozik Irénke, a rokonok, barátok és a magyar közösség gyászában.

A Jóisten adjon Andrásnak békét és nyugalmat az Örök Hazában!

Részletek Dobozy István VRNT, az MHBK Délausztráliai „Zákó András” főcsoport vezetője, az MHBK központi vezetőjének ausztráliai helyettese, a Szent László Társaság (1861) és Rend ausztráliai törzsszéktartója jelentéseiből Adelaide-ből, a helyi MHBK Értesítő 2023 július-szeptemberi számából, kivonatosan:

Tisztelt Bajtársak!

Tagjaink minden évben megemlékeznek nemzetünk történelmi eseményeiről. Január 12.-én volt a 80. évfordulója a Don-csatatér eseményeinek, amely 1943. január 12-én indult meg a szovjet haderő támadásával és a három hétig tartó harcok folyamán megsemmisítette a 2. Magyar Hadsereget. Március 15.-én az 1848.-as márciusi eseményekre emlékeztünk, majd május utolsó vasárnapján Hőseinkről és június

4.-én a trianoni kényszerszerződésről.

Ezek a folyamatos veszteségek nagyon elszomorítók számunkra és rájövünk, hogy a világ nem adja meg nekünk a hosszantartó békét, amire vágyunk. Fájó szívvel tovább kell folytassuk Nemzetünk harcát és életünk megpróbáltatásait. De mindezt mégis megértéssel fogadjuk, mivel közösségünk keresztény alapon működő egyesület és hiszünk Isten gondviselésében, ami megadja a lelki békét. Ha életünkben az igazság útját járjuk és ezzel példaadó életet sugározunk, akkor megnyugodva bízhatunk munkánk eredményében, a kijelölt időben.

A Magyar Harcosok Bajtársi Közössége 76 éve alakult és azóta számos tagunk már a Hadak Útjáról tekint reánk. Többen vezetői szerepet vállalva szolgálták Nemzetünket. Már kevesen vagyunk világszerte, de elődeink példájára folytatjuk a harcot mindhalálig.

Előző Értesítőnkben beszámoltam az évi anyagi támogatásunk átutalásáról a központi vezetőségnek. Főcsoportunk eredményes működéséhez nagyban hozzájárult egyes tagok anyagi felajánlása a már 28 éve hirdetett „Hagyatéki Nyilatkozat” szerint.

Halálozás

Mrena Teréz

Melbourne-ből kaptuk a szomorú hírt Mrena Teréz haláláról. Teréz bajtársnőnk az elsők között volt, aki 2005-ben, Hetyey Sándor halála után, csatlakozott főcsoportunkhoz, folytatva tagságát közösségünkben. Hűséges bajtársnő, nyugodj békében.

Dobozy István VRNT Főcsoportvezető, Adelaide, 2023. augusztus 9.

Elhunyt Dr. Gulyás István tb. múzeumigazgató, polihisztor, a nemzet fáradhatatlan szolgálója

“Fájdalommal tudatjuk, hogy Dr. Gulyás István (*Erk, 1932. július 8.) 90 éves korában, a gyöngyösi kórházban, 2023. június 23.-án hajnalban elhalálozott. Többek között a Magyar Rendőrmúzeum Baráti Köre Kulturális Egyesület egyik alapítója és alelnöke volt, valamint a Heves és Vidéke Bünmegelőzési Alapítvány egyik alapítója és titkára.”

Eredetileg munkatársa, Dr. Francsics Ottó tette közzé a hírt, ennek alapján búcsúzzunk mi is Dr. Gulyás Istvántól. Lenyűgöző, hogy mennyi mindent tett, a legtöbben csak morzsányit tudtak főállása melletti tevékenységéről.

Szüntelen munkásságáról „Az állatorvosok arcképcsarnoka” c. 2015-ös cikk ad képet (Állatorvosi Lapok), ebből közlünk kivonatosan: Állatorvosi és felsőfokú agrármérnöki diplomát szerzett, szakmai vonalon több találmánya volt. Az 1956-os forradalomnak szenvedő alanya, az ÁVH-sok majdnem agyonverték, a véletlenül múlt, hogy életben maradt. Egyéb maradandó elváltozáson kívül ekkor bal fülére megsüketült. A nyugdíj előtti évtizedeiben Erk körzeti állatorvosa. Két gyermeke van, felesége tanárnő a tarnamérai Általános Iskolában. Nyolc éves kora óta gyűjti a könyveket, kb. 9000 kötetes könyvtára van. Ezen kívül nagyon sok mindent gyűjt, gyűjteményeit kiállításokon keresztül közkinccsé tette.

Országos rangú állandó kiállításai voltak többek között hadtörténetből, a tűzoltás történetéből, katasztrófavédelemből, zenetörténetből, sakk-sport történetből, rendvédelem-történetből, egyháztörténetből, állattenyésztés-állategészségügyi, valamint állatorvosi témában. Vándorkiállításokat

rendezett az ország különböző városaiban oktatástörténetből, hadtörténetből, néprajzból, rendvédelem-történetből. Ismertek voltak ajándékozásai és egyéb jelentősebb kulturális tevékenységei. Csak néhányat említve: az ország legnagyobb magánkézben lévő iskolatörténeti gyűjteményével rendelkezett, mely 1987-ben az országos oktatástörténeti pályázaton a zsűri különdíját nyerte. A Millennium tiszteletére, akkori kb. 5 millió Ft-os értékben, ennek anyagát felajánlotta a nemzetnek. 1996-ban pedig rendvédelmi gyűjteményére alapozva dr. Francsics Ottó rendőrkapitánnyal létrehozták a II. világháború alatt megsemmisült csendőr és rendőrmúzeum pótlására Tarnamérán a Magyar Rendőrmúzeumot, állami támogatás nélkül. Ennek közel hat évig volt javadalmazás nélküli igazgatója. 2002-ben csatlakoztak a Bűnügyi Múzeumhoz. Ekkor felajánlotta az ORFK-nak mintegy 3 millió Ft értékű rendvédelmi magángyűjteményét. 2010-ben pedig rendezője volt a "Híven, becsülettel, vitézül" c. rendvédelmi kiállításnak Mezőkövesden, a Gépmúzeum Gazdaházában. (A lenti fénykép is ekkor készült.)

Fotó: Tóth Ernő

1992-ben kezdeményezésére Erken felállították országunkban az első nemzetközi jellegű II. világháborús emlékművet, melyen szerepeltek a helyieken kívül a község területén hősi halált halt idegen katonák és az Auschwitzba elhurcolt és vissza nem tért zsidók nevei is. A Bolyai Főiskolán tanuló rangelső női hallgatók részére "díszőr-alapítványt" hozott létre.

Számos kitüntetésben részesült, megint csak néhányat említve: Kiváló Dolgozó, Tb. tüzér a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen, ill. Tb. Honvéd alezredes a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskolán. Nyugalmazott rendőr alezredesi rendfokozatot kapott kulturális munkájáért a Belügyminisztertől. Az egyetlen olyan rendőrtiszt, aki soha nem volt rendőr.

A Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztje, az oktatási minisztertől. A Szent Mihály Arkangyal Lovagkeresztje (Amerikában a rendőrök védőszentje): Az USA Rendőri Emlékszövetségtől idegen

állampolgárként elsőnek kapta meg ezt az elismerést.

Felkérték a „Gyűjtőszemlédély” című könyv egyik szereplőjének. A könyv olyanokról szól akiknek a gyűjteménye a közjót szolgálja (pl. Sára Sándor, Hegyi Barbara, Széchenyi Zsigmondné). Ennek bemutatója a Magyar Tudományos Akadémián volt, Dr. Vízny E. Szilveszter akkori elnök méltatta.

A Jóisten nyugosztalja, emléke megmarad.

Lg. Kenyeres Dénes nyá. alezredes beszámolója Kecskemétről

Hősök napi emlékezés Kecskeméten

Százéves hagyománya van hazánkban a Hősök Napja megünneplésének. Az I. világháború harmadik évében foglalkozott azzal a magyar országgyűlés, hogy minden településen állítsanak emlékművet a világháború hősi halottainak tiszteletére. Sőt 1924-ben már törvény rendelkezett arról, hogy május utolsó vasárnapja legyen a Hősök ünnepe. 2011-ben pedig az országgyűlés a 63. cikkelye ezt megerősítette.

A hírös városban 2023. május 28-án a II. világháborús Hősi Emlékműnél gyülekeztek az ünneplők. A Honvéd Hagyományőrző Egyesület, a Történelmi Vitézi Rend, a Hadigondozottak területi szervezetei és az 1956 Magyar Nemzetőrség Kecskeméti Parancsnokság szervezésében valósult meg a hősookról történő méltó emlékezés. A Himnusz elhangzása után Kovács István Pilinszky-díjas költő saját versét szavalta el. Kenyeres alezredes az ünnepi beszédében felidézte a hazánk 1100 éves történelmének szerepét játszó nagy királyok, nevezetesen hadvezérek és a magyar katonahősök nagyszerű tetteit, önfeláldozó magatartásukat. Ezeknek is köszönhetjük, hogy Magyarország megőrizte szuverenitását és függetlenségét. A jelenlévő szervezetek képviselői elhelyezték az emlékezés virágait, koszorúit. A Történelmi Vitézi Rend képviselőjében v. Tiszavölgyi István törzskapitány, a HOHE és az 1956 Magyar Nemzetőrség nevében pedig e sorok írója koszorúzott. A Szózat zárta a rendezvényt. Közreműködött Szabó Sándor tárogatóművész és Kenderovics Zoltán 48-as hagyományőrző.

Emléktáblát avattak Kecskeméten a kulákküldözés áldozatainak

1948. augusztus 20-án, 75 évvel ezelőtt, Rákosi Mátyás Kecskeméten hirdette meg a magyar gazdasági rendszer elleni gyűlöletkampányt. Abban az időben mintegy 71 ezer kuláknak minősített családot tartott nyilván a kommunista elnyomó rendszer. A megbélyegzés során az ilyen gazdák gyermekei előtt bezárultak a közép- és felsőfokú iskolák kapui. Sok-sok gazdacsalád évtizedekig szenvedte a megkülönböztető hátrányt. Több helyen előfordult, hogy a kötelező beszolgáltatás, az ún. padláslesöprések miatt öngyilkos lett a családfő, az anya pedig idegösszeroppanást kapott. Kecskeméten június 29-én tartottak megemlékezést a kulákküldözés áldozatairól a Lestár téren álló emlékműnél. A Himnusz követően Varga László nyugalmazott református püspökhelyettes köszöntötte a megjelenteket. Latorcai Csaba, a Területfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes mondott emlékező beszédet, majd a jelenlévő szervezetek, pártok és egyesületek képviselői megkoszorúzták az emlékművet. Ezt követően az emlékezők átvonultak az 1948-1956 között Államvédelmi Hatóságként működő épülethez, ahol a lefogatott, behurcolt gazdákat kihallgatták és kínozták. Ezek emlékére most Emléktáblát avattak a bejárat melletti falon. Az avatóbeszéd után az egyházak képviselői ökumenikus szertartás keretében megáldották az Emléktáblát. Három szervezet tagjai koszorút helyeztek el a felavatott táblánál. Dr. Mák Kornél, a Vármegyei Közgyűlés alelnöke mondta el zárógondolatait, majd a Szózat zárta a

nagyszerű rendezvényt.

A felavatott zománcozott Emléktábla szövege: “Ez az épület a római katolikusok bérháza volt, 1948-ban államosították. A rendszerváltás után újra egyházi tulajdonba került. 1948-tól itt működött a Kecskeméti Államvédelmi Osztály, az ÁVO, majd az átszervezés után a Megyei Államvédelmi Hatóság, az ÁVH. Ide hozták a kuláknak bélyegzettek, vagy az osztályellenségnek nyilvánított embereket. A köznyelven a "kékház" a szenvedések háza lett. Aki erre jár, emlékezz az itt megkínzott, halálra vert ártatlan magyar emberekre! Az emléktáblát állították 2023-ban.”

Megemlékezés Kecskeméten Petőfi halálának évfordulóján

Petőfi Sándor, a nemzet legnagyobb költője 174 évvel ezelőtt, 1849. július 31-én a segesvári ütközetben halt hősi halált, ill. eltűnt. A Katona József Emlékház, a Honismereti Egyesület és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság helyi csoportjai 2023. július 31-én emlékezést és koszorúzást tartottak a hős városban, azon a helyszínen, ahol Petőfi 1842-43 telén, mint vándorszínész több alkalommal is szerepelt a Király Sándor által működtetett Színházban.

Székelyné Kőrösi Ilona történész, a Honismereti Egyesület Bács-Kiskun vármegyei elnöke tartott előadást a segesvári ütközetről, valamint Petőfi kecskeméti kötődéséről, illetve a város 1848-49-es eseményeiről. E sorok írója a képgyűjteményét felhasználva mutatta be a költő alakját. Ádám András és Bajtai Mária pedig Petőfi Sándor egy-egy versét szavalták el. A megemlékezés zárásaként koszorút helyeztek el Székelyné Kőrösi Ilona, Kenyeres Dénes és Ádám András a volt vándorszínház helyét jelölő emléktáblánál. Az emlékezők és a költő előtt tisztelgők megkoszorúzták még a Városháza homlokzatán lévő Petőfi márványemléktáblát is. Jelen voltak a HOHE helyi szervezetének tagjai is.

A katonai repülés hőseire emlékeztek a hős városban

A több mint két évtizede kialakult hagyományok alapján, 2023. augusztus 15-én a Magyar Veterán Repülők Kecskeméti Tagszervezete a Köztemetőben álló Repülők Emlékművénél tartott megemlékezést a Légiőrök Napján. A Himnuszt követően Rácz-Szabó Zoltán zászlós Juhász Gyula Béke c. versét szavalta el. Emlékezőbeszédet mondott Ugrik Csaba dandártábornok. Beszédében kiemelte: A légiőr története a magyar repülés, a magyar haderő és bizonyos értelemben a magyar társadalom történetének is szerves részét képezi. A légiőr személyi állományának képzettsége, felkészültsége, a haderőnemhez való morális kötődése és felelősségérzete nagyszerű alapja a katonai, szakmai feladatok végrehajtásának, valamint a jövő kihívásának kezelésére. A mai katonai repülők feladata, hogy büszkén továbbvigyék a hős elődök szolgálatát- fejezte be gondolatait a tábornok. A megemlékezésen Szentesi Csaba alezredes, tábori lelkész hirdetett ígét. A jelenlévő szervezetek képviselői elhelyezték a kegyelet virágait az emlékmű talapzatára. A MH vitéz Szentgyörgyi Dezső 101. Repülőandár nevében Grécs György ezredes, a helyi Veterán Repülők Egyesülete képviselőjében Sági János nyá. vezérőrnagy, Pintér Sándor nyá. ezredes, Örs Ágoston nyá. okleveles mk. alezredes, a Budapesti Nyugállományúak Klubja színeiben dr. Keszthelyi Gyula nyá. dandártábornok és Vilner Péter nyá. ezredes, a HOHE nevében Kenyeres Dénes alezredes koszorúzott. A Szózat és takarodó zárta a megemlékezést.

Gy. Lovassy Klára: gróf futaki Hadik András (1710 – 1790) életének története

Hadik András katonai pályája olyan sikerekben gazdag történet, melyet nehéz lenne felülmúlni. 1710. október 16. -án a csallóközi Nagymadon megszületett Hadik Mihály és Hardy Franciska gyermekeként korának legkiemelkedőbb katonája, Hadik András. Apja felvidéki kismemes, akit katonai szolgálata során elkísért népes családja is. Andráson kívül még négy lányuk, két fiúgyermekük volt. A család Lendva környéki birtokán élt, az édesapa itt is halt meg. Lendván a szőlőhegyen lévő Szentháromság-kápolnában különleges látványosság a mai napig Hadik Mihály mumifikálódott teteme. Az utóbbi évek mélyreható vizsgálatai alapján bebizonyították, hogy teljes bizonyossággal Hadik András édesapjáról van szó.

A rendkívül éles felfogású, jóeszű Hadik András a család az édesapa sorsát követendően katonának szánta, de őt a papi pálya jobban vonzotta. Így került kilenc éves korában a kőszegi jezsuiták gimnáziumába. Ezután a kassai szerzetesi szemináriumban töltött két év után 1730-tól újra Kőszegen volt; itt már jogot tanult.

Aztán fordult a kocka; a zömök, kistermetű Hadiknak mégis a katonai pálya lett az igazi sorsa.

22 évesen a Desewffy huszárezred zászlósa, 1736-ban már kapitányi, 1744-ben ezredesi, 47-ben tábornoki, 1756-ban altábornagyi rangra léptették elő. Élete legnagyobb emlékezetes tettet, Berlin megsarcolását 1757. októberében hajtotta végre:

1757 októberében Nagy Frigyes porosz király személyesen irányította haderőit a Habsburgok és franciák ellen. Ezt a helyzetet kihasználva a Hadik- és a Baranyay -huszárezred 4320 fővel elindult Berlin felé. Hat nap alatt 450 km-t tettek meg szinte észrevétlenül úgy, hogy éjszaka vonultak – a gyalogságot lovaskocsikkal szállították, nappal eldugott helyeken pihentek. Október 10.-én Berlin alatt voltak, a város átadását és hadisarcot követeltek. Miután a város vezetői nem reagáltak a követelésre, felrobbantották a városkaput, foglyokat ejtettek és a 215 000 tallér hadisarcot szétosztottak katonáik között. A legenda szerint hat porosz zászlót és Mária Terézia császárnő számára két tucat női kesztyűt, amelyekre a város címerét hímezték (állítólag a kesztyűk mind bal kézre valók voltak) hozott magával. Hadik vesztesége 88 ember, 57 ló volt, és Berlinből 425 porosz foglyot is hoztak magukkal. Hazafelé még az Odera melletti Frankfurtot is megsarcolták. Világra szóló tettéért a Mária Terézia Rend nagykeresztjét kapta.

1758-ban lovassági tábornok, 1760-ban a német birodalmi és császári sereg ideiglenes fővezére, 1762-63-ban a Sziléziában harcoló császári főszereg parancsnoka, egy ideig budai katonai kormányzó is. 1764-től négy évig Erdély katonai főparancsnoka, királyi biztosa, egyben az erdélyi kormányzó vezetője. Elsőként indítványozta a jobbágyrendszer felszámolását. 1769-ben a karlócai illír nemzeti kongresszus királyi biztosa. 1772-ben a Lengyelországot megszálló császári csapatok fővezére, majd a Habsburg birodalomhoz csatolt lengyel terület első polgári kormányzója. 1774-től tábornagy, haláláig a bécsi Udvari Haditanács elnöke.

1789-ben II. József kivezte volna a török elleni háború fővezérévé, azonban korára, egészségügyi állapotára és csatában szerzett maradandó sérülésére hivatkozva ezt visszautasította.

Komoly közreműködő a bukovinai székely telepek létrehozásánál, hálából lett a máig használatban lévő „Hadikfalva”, „Istensegítség”, „Andrásfalva” falunevék sora.

A háborút követően királyi adományként kapja a csernovici és futaki uradalmat, grófi ranggal, „Futaki” előnévvel együtt.

Élete utolsó két évét az Újvidék melletti Futakon töltötte. 1790. március 12.-én Bécsben érte a halál. Családi kriptájukat a futaki római katolikus templom kegyelettel őrzi. Űk-unokája gróf Hadik János 1918. október végén egy napig miniszterelnökünk is volt. Emléküket őrzi Pest városában a Hadik-palota (Budapest, Múzeum u. 7). Hadik András 1937-ben lovasszobrot kapott a budai vár lakónegyedében. ifj. Vastagh György alkotása mára már nem csak Hadik András emlékét őrzi; a magyar huszárság és legendás tábornokok emlékműve is. Bécsben a Mária Terézia tiszteletére állított emlékművön (Kaspar von Zumbush, 1888) gr. Nádasdy V. Ferenc (1708-1783) mellett szerepel. Mindketten a Mária Terézia Rend

nagykeresztje kitüntetettjei.

Veszprém, 2023. június 13.

Beküldte: Nagy László Geró ny. ezredes, a HOHE alelnöke

A szerk. megjegyzése: az USA-ban, Connecticut állam South Norwalk városában, amely a XX. sz. első felében komoly magyar telep volt, utca őrzi nevét, a Hadik Parkway.

Fekete Dénes beszámolója Miskolcra

Kedves Gergeby!

A második negyedévben betegség és távollét miatt nem tudtam küldeni anyagot a tevékenységünkről.

Ezt pótlom. Áprilisban betöltöttem a 70-et, családi körben ünnepeltünk, két gyermekünk, házastársaik és öt unoka társaságában. Jó egészséget! Üdvözlettel: Fekete Dénes

A Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség Miskolci Csoportja 2023-ban, a tavaszi hónapokban is tette a feladatát. Erejéhez mérten jelen volt a helyi honvéd hagyományőrző rendezvényeken, több alkalommal koszorúzott is.

Április 29-én részt vettünk székesfehérvári anyaszervezetünk éves közgyűlésén. Berdó Gábor elnök ismertette a 2022-ben megvalósított programokat, a tavalyi pénzügyi beszámolót, majd a 2023-as tervet. Három fő tagfelvételre került sor, köztük Derján Gézaé, aki eddig is aktívan részt vett a miskolci csoport munkájában. Az elnök úr elkészítette Dr. Görög István ny. ezredestől, a Pákozdi Katonai Emlékpark alapító ügyvezetőjétől, aki 13 évig vezette az intézményt. Berdó elnök itt jelentette be, hogy az emlékpark mellett lévő Doni kápolnát átveszi a Honvédelmi Minisztérium és a Pákozdi Emlékpark gondozásába kerül. Doni Emlékérem elismerésben részesült Papczun Ernő, aki alapító tagja a Szövetségnek és Csoportunknak, édesapja pedig részt vett a Doni harcokban.

Május 28-án, a Hősök Napján Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata által szervezett rendezvényen a Hősök temetőjében csoportunk megkoszorúzta a volt hadifoglyok kopjafáját.

Június 2-án ugyancsak a város által szervezett megemlékezésen, a Búza téren koszorút helyeztünk el a II. világháború bombatámadásai áldozatainak emlékhelyénél. Az elhunytakért Szemerszki Mihály gk. parókus mondott imát.

Köszönjük Berdó Gábor elnök úrnak, hogy anyaszervezetünk a koszorúzások anyagi fedezetét biztosította.

A Cógerek Napja Kőszegen

Kőszeg Város Önkormányzata, a Honvéd Hagyományőrző Egyesület és a Hunyadi Mátyás Honvéd Középiskolai Nevelőintézet Baráti Kör megrendezte 2023. június 17-én az egykori Hunyadi Mátyás nevet viselő Honvéd Középiskola volt tanárai és növendékei emlékére a **Cógerek Napja** megemlékezést. A jelenleg a Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménynek otthont adó épületek parkjában lévő hősi emlékműveknél, majd a Várkörön lévő Hunyadi Mátyás szobornál Kőszeg város képviselői és a meghívottak elhelyezték az emlékezés koszorúit. E rendezvény szervezésének egyik motorja Lovassy Klára helytörténeti kutató, akinek édesapja Lovassy Andor magyar-francia tanár, hadnagy volt 1942 őszétől a kőszegi katonai alreál iskolában. Az ünnepek eddigi főszónoka, Somogyvári Géza a mostani ünnepekre betegsége miatt nem tudott eljönni, üdvözlő levelét Metz Rezső olvasta fel.

Beküldte: Nagy László Gerő ny. ezredes, a HOHE alelnöke

Kőszeg

Borbás Erzsébet: Emlékezzünk a recski kényszermunkatáborra!

A Mátra festői környezetében, Recskén működött a Rákosi diktatúra hírhedt kommunista fogolytábora, a politikai okokból létesült kényszermunkatábor 1950 és 1953 között. Mintegy 1700 politikai fogoly szenvedésének, sokak halálának színhelye, vagy gyógyíthatatlan betegségének okozója volt. 2023. szeptember 16-án a tábor felszámolásának hetvenedik évfordulóján emlékeztünk az áldozatokra.

Mátramindszent, ez a hegyek között megbújó kicsi falu, gyermekkorom szeretett földje ad otthont egy páratlan Mária kápolnának. A néhai Dr. Mihók János körzeti orvos hagyatékát, a családi házat és a csodálatos kertet, leánya Mihók Mária állította a közösség, a megemlékezés és a lelki megújulás szolgálatába Kuklay

Antal atyával és támogatói segítségével.

A „Kincseskertben” álló kápolnában egy Schönstatt Mozgalom által adományozott Mária-kép hív imádságra és emlékezésre. A schönstatti Mária-kép az egész világon ismertté vált a hívőket egyesítő erejével. A kápolna téglából épült falai a recski táborot idézik. Az

egyres téglákra írt nevek emléket állítanak az áldozatoknak, raboknak, egyéb hírhedt helyekről is, mint a Gyorskocsi utca, Márianosztra, a Gyűjtőfogház, Kalocsa, Hortobágy, a Markó, vagy Kistarcsa.

A mátramindszenti kápolna az imádság és emlékezés helye, ahol kérjük Mária közbenjárását, hogy a szenvedés a kegyelem forrásává váljon, ”mert az emberi szenvedéseink kincseből soha semmi nem vész el a semmibe, magja vagy gyümölcse egy fának.”(P.H. Boulad SJ)

A mátramindszenti Mária kápolna egyedülálló Magyarországon: figyelmeztető, történelmi fontosságú és megújító. Hálás köszönet illeti mindazokat, akik létrehozták és támogatták megvalósulását.

Ez év szeptember 16-án megemlékezést tartottak Recsken a kényszermunka tábor színhelyén, valamint Mátramindszenten a Kincseskertben a Mária kápolnánál, szentmisével egybekötve.

Huszár András jelentései Nagykanizsáról, hagyományőrző és nemzetmentő tevékenységéről

Vitéz Orbán Nándor igazán különleges ember volt. Kiválóan lovagolt és úszott, valamint öttusában is jeleskedett, olyannyira, hogy legjobb magyarként 5. helyezést ért el az 1936-os berlini olimpián.

A sport mellett katonai pályafutása is tiszteletre méltó. 1941 novemberében került Nagykanizsára a 9. tüzérosztályhoz és ennél az alakulatnál szolgált a háború végéig, mint ütegparancsnok. Megjárta a keleti frontot, harcolt a Don-kanyarban, a Kárpátokban, majd Arad környékén is. 1994 áprilisában Für Lajos honvédelmi miniszter posztumusz ezredessé léptette elő vitéz Orbán Nándor századost.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörését követően Nagykanizsán is megalakították a nemzetőrséget és igyekeztek megtalálni a legalkalmasabb vezetőt. Ekkor merült fel Orbán Nándor neve, aki a sportban elért sikerei, valamint kiemelkedő katonai szolgálata miatt is köztiszteletben álló személy volt a városban. Őt választották a nagykanizsai nemzetőrség parancsnokának, amely testület a közrend fenntartására, valamint a város védelmének ellátására volt hivatott. Személye nagyban hozzájárult a vérontás elkerüléséhez.

A forradalom leverése után a megtorlás őt sem kerülhette el. A Megyei Bíróság 15 év börtönre ítélte,

azonban később ezt a Legfelsőbb Bíróság 10 évre méréskelte. Végül 1963. április 4-én közkegyelemmel szabadult.

Fontosnak éreztem, hogy méltó emléket állítsak neki, ezért kezdeményeztem felvételét a Nagykanizsai Települési Értéktárba. Köszönöm szépen Czupi Gyula és Kanász Viktor támogatását, valamint a döntéshozók bölcsességét, amiért 2023. június 27-én felvették vitéz Orbán Nándor százados, posztumusz ezredes életművét és katonai pályáját a Települési Értéktárba kulturális örökség kategóriában.

<https://www.youtube.com/watch?v=zf4N4Sm5t5I>

Ne feledjük el őseink dicsőségét, emlékezzünk méltó módon hőseinkre.

2023. augusztus 6-án indultunk el erdélyi utunkra

Az első állomásunk egy partiumi színmagyar falu volt, Micske, amely Nagyváradtól 45 km-re északkeletre található. 1919. szeptember 4-én itt látta meg a napvilágot Lakatos Sándor. A bátor tizedes 1944. április 12-én halt hősi halált Włodzimierz-től nyugatra (ma Volodymyr néven Ukrajna része). Lakatos Sándor egyike volt annak a maroknyi magyar katonának, akik a második világháború éveiben kiérdemelték a Magyar Arany Vitézségi Érmét.

A falu templomai között áll egy emlékmű, amelyre a település hősi halottainak neve van felvéve mindkét világháborúból. Ezen található Lakatos Sándor neve is, kiemelve, hogy „Arany Vitézségi Éremmel kitüntetve”. Az emlékművet 2005. augusztus 20-án avatták fel, amelyben elvülhetetlen szerepe volt Szentváry-Lukács János úrnak, aki kutatásaival és anyagilag is támogatta az emlékmű megalkotását.

Itt helyeztük el koszorúnkat és hajtottunk fejet Lakatos Sándor tizedes és az összes micskei hősi halott emléke előtt. Volt szerencsénk találkozni a Magyar Arany Vitézségi Érmes hős unokahúgával és az ő férjével is. Az otthonukban láttak minket vendégül és megmutatták, hogy milyen az erdélyi vendégszeretet. Őszintén megilletődöttünk a kedves fogadtatástól és a felénk áradó szeretetüktől.

A következő napok is csodálatosan teltek, augusztus 10-én érkeztünk meg Kézdivásárhelyre. A szállásunk elfoglalása után az első utunk a református temetőbe vezetett, mégpedig Mező Ferenc végső nyughelyéhez. A Békés vármegyei Köröstarcsán született 1919. november 1-én, katonai szolgálatát a 24. székely határvidéki-zászlóaljnál kezdte. 1944. szeptember 3-án halt hősi halát Kászonjakabfalvánál a szovjetek ellen vívott közelharcban. Földi maradványait mennyasszonya rokonainak kriptájában helyezték el, ahol a Történelmi Vitézi Rend 2014-ben emléktáblát állított a tiszteletére.

Koszorúnk elhelyezése után néma főhajtéssal tisztelegtünk Mező Ferenc tartalékos zászlós és a szintén itt nyugvó Dr. Laczkó László tüzér zászlós emléke előtt.

A koszorúkon szereplő mondatokkal zárom soraimat:

Tetted sugara átragyog időn, enyészeten.

A Te hős emléked bennünk örökké él.

Nagy László ny. ezredes, a HOHE alelnöke jelentette, hogy

Dr. Palágyi Tivadar ny. mérnök, alezredes (ki az idén lesz 100 éves) a Ludovika Casinóban katonai és szakmai életútjáról, és a Metaverzumról tartott sikeres előadást. A Honvéd Hagyományőrző Egyesület kitüntetéssel ismerte el katonai életútját és a honvéd hagyományápolásban végzett kiemelkedő tevékenységét. A készített képeket mellékelem.

Bajtársi üdvözlettel: Laci

Akik „a kard útjára léptek”

A béke és a biztonság megőrzéséhez Magyarországnak erős honvédségre van szüksége – hívta fel a figyelmet Szalay-Bobrovniczky Kristóf honvédelmi miniszter az augusztus 20-ai tisztavatáson mondott beszédében. A budapesti Kossuth téren rendezett Szent István-napi díszünnepségen és tisztavatáson Magyarország nemzeti lobogójának felvonása után, Novák Katalin köztársasági elnök, a Magyar Honvédség főparancsnoka, valamint a kormány tagjai, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem (NKE) vezetői és a tábournoki kar jelenlétében 166-an, köztük az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának (HHK) 110 újonnan végzett honvédtisztje tett esküt. A frissen végzett hallgatók mellett esküt tettek a Magyar Honvédség szerződéses állományának új tisztjei is.

Magyarország honvédelmi minisztere az esküt tevő honvédtisztekhez szólva azt mondta: eddigi világunkat a határainktól nem messze dúló olyan háború forgatja fel, amelynek „könyörtelensége és pusztító ereje azt hittük, már a múlté”. „Az ebben látott hadviselés és annak politikai és gazdasági következményei világossá tették, hogy új világrend van születőben, amelynek végeredményét nem látjuk, de azt igen, hogy a konfliktus akár világméretű összecsapásba torkollhat” – tette hozzá.

A miniszter kiemelte: a tiszteknek új beosztásaikban a „jól vezetni” vastörvényei alapján kell döntéseket hozniuk, ez a „vastörvény” pedig tiszti esküjük, „amely kötelezi önöket, hogy előrébb helyezték az ország, a honfitársaik és beosztottaik érdekeit, mint a sajátjukat”. Úgy vélte, parancsnoknak lenni „valójában olyan örök szolgálat, amely igénybe veszi a testet és lelket, önfeláldozást – gyakran önmegtagadást – kíván, és döntéseik az önökre bízott emberek életéről, ezen keresztül az ország sorsáról határoznak majd”. „Tegyük

ezt alázatos lélekkel, mert lehet olyan helyzet, amikor a parancsnok mellett egyedül a Jóisten marad” – kérte az esküt tevő honvéd tisztjelöltektől.

A béke és a biztonság megőrzéséhez Magyarországnak erős honvédségre van szüksége – hívta fel a figyelmet Szalay-Bobrovniczky Kristóf honvédelmi miniszter az augusztus 20-ai tisztavatáson mondott beszédében. A budapesti Kossuth téren rendezett Szent István-napi díszünnepségen és tisztavatáson Magyarország nemzeti lobogójának felvonása után, Novák Katalin köztársasági elnök, a Magyar Honvédség főparancsnoka, valamint a kormány tagjai, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem (NKE) vezetői és a tábornoki kar jelenlétében 166-an, köztük az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának (HHK) 110 újonnan végzett honvédtisztje tett esküt. A frissen végzett hallgatók mellett esküt tettek a Magyar Honvédség szerződéses állományának új tisztjei is.

Magyarország honvédelmi minisztere az esküt tevő honvédtisztekhez szólva azt mondta: eddigi világunkat a határainktól nem messze dúló olyan háború forgatja fel, amelynek „könyörtelensége és pusztító ereje azt hittük, már a múlté”. „Az ebben látott hadviselés és annak politikai és gazdasági következményei világossá tették, hogy új világrend van születőben, amelynek végeredményét nem látjuk, de azt igen, hogy a konfliktus akár világméretű összecsapásba torkollhat” – tette hozzá.

A miniszter kiemelte: a tiszteknek új beosztásaikban a „jól vezetni” vastörvényei alapján kell döntéseket hozniuk, ez a „vastörvény” pedig tiszti esküjük, „amely kötelezi önöket, hogy előrébb helyezték az ország, a honfitársaik és beosztottaik érdekeit, mint a sajátjukat”. Úgy vélte, parancsnoknak lenni „valójában olyan örök szolgálat, amely igénybe veszi a testet és lelket, önfeláldozást – gyakran önmegtagadást – kíván, és döntéseik az önökre bízott emberek életéről, ezen keresztül az ország sorsáról határoznak majd”. „Tegyük ezt alázatos lélekkel, mert lehet olyan helyzet, amikor a parancsnok mellett egyedül a Jóisten marad” – kérte az esküt tevő honvéd tisztjelöltektől.

Az eskütétel televíziós közvetítésének szakkomentátorai Lippai Péter dandártábornok, az NKE HHK megbízott dékánja és Légrádi Norbert hadnagy, a Győri Légvédelmi Rakétaezred Csoport parancsnoka, a 2022-es év esküszövegének előmondója voltak. A műsorban Lippai Péter egyebek mellett arról beszélt, hogy a karra jelentkezők száma megemelkedett az elmúlt években, amely annak is köszönhető, hogy a tavalyi évben az ott tanuló tisztjelöltek kettős jogállásba kerültek: a Magyar Honvédséggel szerződéses, az NKE-vel pedig hallgatói jogviszonyban állnak. „A szerződéses jogállás feljogosítja őket arra, hogy ugyanolyan illetményt kapjanak, mint az azonos rendfokozatot viselő, szerződéses és hivatásos kollégák” – hangsúlyozta. Hozzátette: a most végzett évfolyam nemcsak a tanulmányaik terén bizonyította rátermettségét, hanem gyakorlatban is, amikor részt vett a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelésében. A dandártábornok kitért arra is, hogy az elmúlt évben a Magyar Honvédség katonai szervezeteinek nevei megújultak: olyan hadrendi számokat kaptak és olyan személyekről kapták nevüket, „akik a magyar hadtörténelem vérzivataros időszakában kiemelkedően teljesítettek”. A honvédtisztjelöltek – folytatva a 2011-ben újraindított ludovikás hagyományt – fogadalmukat kardrántással, „A Hazáért mindhalálig!” felkiáltással erősítették meg. Az eskütétel után Berta Tibor katolikus tábori püspök és Jákob

János protestáns táborig püspök mondtak fohászt.

A tisztavatás után a Magyar Honvédség három Gripen vadászgépe piros, fehér, zöld csíkot húzva repült át a Kossuth tér felett, ezzel köszöntve az esküt tett tisztakat.

Szöveg: Sallai Zsófia, MTI, fotó: Szilágyi Dénes, beküldte: Nagy László Gerő ny. ezredes, a HOHE alelnöke

Kékessy György (Tiszafüred/Los Angeles) két visszaemlékezése

Néhai Kékessy György Tiszafüreden született 1935. augusztus 7.-én. 1956-ban kényszerült emigrációba, Los Angelesben ő alapította meg az azóta is működő Kárpátok Magyar Népitánc Együttest [Kárpátok Hungarian Dance Ensemble]. A kommunizmus bukása után a család visszavásárolta volt tiszafüredi kúriájukat, mely azóta a helyi és amerikai magyarság egyik kedvelt találkozóhelyévé, a környék egyik kulturális központjává vált. – a szerk.

Két karácsony

Budapest, 1955. december 24. Ötödik hónapja voltam katona a pestszentlőrinci tüzérlaktanyában. A pesti fiúk mind elszéledtek, hazamentek ünnepelni. Mi, vidékiek, főleg a Tiszántúlról a laktanyában maradtunk. Már előző napokban kis csomagok érkeztek családjainktól, melyekből áradt a finom kolbász, sonka, füstölt szalonna, házikalács és mákosbeigli illata. Ám ezeknek a csomagoknak a többsége gyorsan eltűnt a szalmazsákokba, nehogy közprédára kerüljenek. Én Édesanyámtól és Sári nővéremtől kaptam egy-egy hasonló tartalmú pici csomagot, mindkettőn egy csipetnyi fenyőággal.

Ezeket bevitettem az osztályterembe, ahol kibontottam őket, a két kis fenyőágot az asztal részébe állítottam s a finom falatokat kipakoltam. A jelenlévő 6-8 bajtárssal hamar el is fogyasztottuk az egészet. Ők is hasonlóan cselekedtek, kihozták csomagjaikat s ettünk, ittunk, jóléreztek magunkat. Szabó Gyuri, egy mindig vidám, jóhangú szabolcsi fiú rázendített a 'Mennyből az angyalra', azután meg a 'Pásztorok-pásztorokra' és így tovább. Jókedéllyel így együtt énekeltünk, olyan igazi karácsonyi hangulat lett a tanteremben. Egyedül én ültem a helyemen, a többiek körülöttem a padokon, háttal az ajtónak. Így ők nem vehették észre, hogy az ajtóban megjelent a napostiszt; Szekeres Bandi hadnagy, két ügyeletesével. Elhallgattam, majd egyenként a többiek is. Szekeres elordította magát, hogy „ki kezdte ezt a marhaságot?”

Az egyik körünkben ülő legény, kinek bátyja kék ÁVÓ-s volt, rám mutatott, hogy AZ. A két 'fogdmeg-legény' a hadnaggal együtt lekísért a zárkába. Még mindig karácsony estéje volt, az örök kártyáztak a folyosón s a konyha felől finom ételszag áradt. Az örök ismertek engem, érdeklődtek, miért hoztak ide? Megmondtam. Ők nem szóltak semmit, továbbkártyáztak. Az ajtót egy kicsit nyitva hagyták, hogy fény és meleg jöjjön be a cellámba. Nem volt rossz, igaz a földön ültem. Szüleimre és testvéreimre gondoltam, meg azokra a kedves karácsonyestékre ott messze szülővárosomban, Tiszafüreden. Harmadik nap kiengedtek s folytathattam a katonaeletet.

Hamar 1956 tavasza lett, majd nyár és ősz. Ekkorra már szakaszvezető lettem, így ért október 23. egyenruhában, készen. A laktanya javarésze derekasan helytállt az októberi és novemberi harcokban, de végülis nem bírtunk a túlerővel szemben. Kádár János elárulta a Nagy Imre kormányt, Maléter Pál

hadügyminisztert az oroszok tőrbe csalták és letartóztatták, majd megölték, a szabadságharcosokat a közben rejtékhelyeikből előbátorkodott ÁVÓ-sok és pufajkások fogdosták össze és vetették börtönökbe. Tudtam, hogy rám is ez vár. Eldöntöttem, hogy Nyugatra megyek. November 29-én éjjel Nagycenk és Kópháza között, Dezső öcsém és az egykori recski rab Okolicsányi Miklós nagybátyámmal együtt szöktünk át a határon Ausztriába.

1956. december 24. Ausztriában egy katonai gyűjtőtáborba vittek Salzburg közelébe. Itt ért tehát a következő karácsony. A tábor udvarán a szabadban egy hatalmas élőfenyőt díszítettek fel, amit ezernyi magyar menekült vett körül. Együtt énekeltük a szép karácsonyi énekeket, mindenkinek könny csillogott a szemében. Eszembe jutott az egy évvel előbbi éjszakám, amit sötétzárkában töltöttem, most pedig ha feltekintek a csillagos égre, látom az 'égigérő szabadságot'.

Így ünnepeltek a magyar 56-os katonák Chicagóban 1959-ben

Mindannyiunknak van legalább egy '56-os története, amely valamiért személyesebb, mint a történelemkönyvekben leírtak. Édesapákról, akik ott voltak Budapesten a Kossuth téren, nagypapákról, akik kizavarták a párttitkárt a falu kultúrházából, anyákról, feleségekről, akik hetekig izgultak, vajon viszontlátják-e még fiaikat, férjeiket.

Kékessy György (Tiszafüred/Los Angeles) is egy ilyen személyes történet október 23-áról. Valamiért mégis távol áll a legtöbbünk "ötvenhatos" családi legendáriumának fejezeteitől. Mindjárt két október 23-a is szerepel benne, másrészt – és ez ritka – nem keserű a vége, nincs tragédia. "Happy End" – ahogy Amerikában mondani szokás. Ő mesélte el:

„Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc leverése után majd 250 000 ember kényszerült elhagyni az országot november és december folyamán. A menekültek zömmel fiatal diákok, katonák, munkások és családostok voltak. Ausztria ezt a menekültáradatot különböző táborokban helyezte el. A volt magyar katonák (közel 1000 fő) egy Salzburg melletti, egykori amerikai katonai táborban, Camp Roderben kaptak helyet. Innen másfél hónap múlva gyorsított eljárással már könnyű volt az Egyesült Államokba jutniuk. Amerika örömmel fogadta ezeket az egészséges, tette kész, harcedzett fiatal embereket. Alig kezdtük meg új életünket a befogadó országban, egy évre rá besoroztak minket az amerikai hadseregbe. Így lettünk „két ország katonái”. Sebaj, fiatalok voltunk, telt az időnk. A fegyvernemet, ahol szolgálni kívántunk, szabadon választhattuk meg. Én az ejtőernyősöket választottam, hiszen akkor sportként tekintettem rá. A híres 'Screaming Eagles' 101st airborne division hadosztályhoz kerültem, melynek jelvénye a jól ismert fehér sas fej és kiknek elődei 1944 júniusában a normandiai partraszállásban is részt vettek. Bázisunk, a Fort Campbell Kentucky és Tennessee államok határán volt. Ebben az ejtőernyős hadosztályban 40 magyar fiú szolgált, kiknek fele már Magyarországon is katonaként vett részt az október és novemberi harcokban.

Három évvel később, 1959 októberében háromnapos hadgyakorlaton voltunk. Egyszer csak láttam, hogy egy jeep közeledik és tőlem nem messze állt meg. Engem keresett. Gyanúsnak tűnt, hogy a gépjármű túl tiszta volt, kiderült, a főparancsnokságról jött. Fogalmam sem volt, hogy miért jött éppen értem, a sofőr sem tudta. A főparancsnokságra érve láttam, hogy ott már több magyar bajtársam gyülekezik. Leszállva kérdeztem őket, hogy mi történik.

-Hát nem tudod? Holnap van október 23-a!

-De, tényleg!

Miután a többiek is megérkeztek, felsorakoztunk, kijött Westmoreland tábornok (a későbbi vietnami főparancsnok) s így szólt hozzánk: 'Soldiers! Ti nem csak amerikai katonák vagytok, hanem magyarok is! Holnap lesz három éve, hogy fellázdattok a szovjet megszállók ellen s bátrak voltatok a világ legnagyobb hadseregével harcba szállni.'

Amerika akkor nem segített titeket, noha csapataink a német-osztrák határon voltak felsorakozva, várták az indulásra szóló parancsot. Kérést kaptam a chicagói Magyar Szabadságharcos Szövetség elnökétől, hogy engedjem el a hadosztályomban szolgáló magyar származású amerikai katonákat, hogy azok részt vehessenek a Chicagóban rendezendő október 23-i ünnepélyen. Kérésének örömmel teszek eleget, hisz' nagyra becsülöm a bátor magyar nemzetet. Még ma este indultok, szabályos katonai menetben, konvojban, csapatzászlókkal, a katonai előírásoknak megfelelően.'

Ez volt a tábornok utasítása. Ezután rendbeszedtük magunkat, kimenő egyenruhát öltöttünk. Tíz katonai személygépkocsi állt rendelkezésünkre, az elsőn az amerikai zászló, a másodikon a hadosztályunké, majd egy csapatzászló. A negyven magyar fiú felsorakozott s engedélyt kapott az indulásra. Beültünk, a konvoj megindult és mi nagyon büszkék voltunk. Az úton Kossuth nótákat énekeltünk vagy magyar katonadalokat, hogy az idő jobban teljen. Egész éjjel utaztunk, néhol a helyi rendőrség kísért át forgalmasabb helyeken. Chicagoba az ünnepély helyszínére néhány perc késéssel érkeztünk, így a konvoj leparkolása után csendes vezényszavakkal foglaltuk el a részünkre kijelölt helyet. Nekem úgy tűnt, hogy több ezer ember lehetett jelen, főleg magyarok. A főrendező közölte, hogy egy amerikai katonai egység érkezett és részt vesz az ünnepélyen. Fegyelmezetten végighallgattuk a programot, majd a végén a magyar himnusz következett, amit mi természetesen az 'attention!' vezényszó után, szalutálva énekeltünk. A jelenlévő magyar közönség szinte száj tátva nézte, hogy a negyven amerikai katona mind tudja és éneklí a magyar himnusz t. Igen, mert addig nem látszott rajtuk, hogy legbelül mi mind magyarok voltunk!

Köszönjük Tábornok Úr, General W. C. Westmoreland, köszönjük a szabadságot és ezt a szép ünnepélyt három évvel dicsőséges '56-os szabadságharcunk után."

HALÁLOZÁS

-Maria Berényi Roles jelentette, hogy "anyukám, **Berényi Mária Angéla**, született Kassán 1921. december 2.-án, **2023. június 25.-én meghalt**. Szép hosszú életet élt. 1951-től Chicago South Side részén élt apukámmal, Berényi Imrével, onnan pedig 1977-ben Floridába, Sarasotába költöztek. - A Jóisten nyugosztalja! – a szerk.

RÖVID HÍREK, KIEGÉSZÍTÉSEK

-**A Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet** és a lovasi Stefanovszky-ház Balogh Petres Judith író nő, pedagógus, az egykor Clevelandben (USA) kiadott Képes Magyar Világhíradó szerkesztője „Útban hazafelé – Két kontinensen keresztül” című kétkötetes önéletrajzi művének előadással egybekötött bemutatóját rendezte 2023. június 25-én a Stefanovszky-házban (Lovas, Fő út 2.). A szerző 1933-ban nagypolgári családban született Hévízen, a háború végén 1945-től Németországba kellett menekülniük, majd az Amerikai Egyesült Államokba kerültek. Balogh Petres Judith két fő pillérre építi fordulatokkal teli, izgalmas könyvét. Ezek rendíthetetlen istenhite, valamint mindent bearanyozó humora. A legnagyobb nehézségek közepette sem veszítette el hitét és erről részletes tanúságot is tesz könyvében. Pedagógusként több nemzedéknek nemcsak átadta az előírt tananyagot, hanem rávezette diákjait az önálló gondolkodásra és a problémák több szemszögből való megközelítésére, így optimális megoldására is.

-A Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet és a Szovjetunióban volt magyar politikai Rabok és Kényszermunkások Szervezete (SZORAKÉSZ) szervezésében július 8-án került sor vitéz Bata Ferenc (1934-1953) antikommunista nemzeti ellenálló emléksobránál (Balatonfüred - Balatonarács, a Lóczy Lajos és Vajda János utcák által határolt emlékpark) koszorúzással egybekötött megemlékezésre, mártírhalálának 70. évfordulóján. Emlékbeszédet mondott Pintér Kornél, a Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet országos elnöke. A tiszteletadás a Ferencsik János Zeneiskola és Alapfokú Művészeti Iskola falán a SZORAKÉSZ által 29 esztendővel ezelőtt állított emléktáblánál koszorúzással egybekötött megemlékezéssel folytatódott, mely épület 1945-1948 között a szovjet titkosrendőrség (az NKVD) börtöne volt, ahol évek alatt sok ezer ártatlan magyart kínoztak és ítélték rabságra, majd hurcoltak szovjet koncentrációs táborokba. Történelmi áttekintést tartott a szovjet rendszer bűneiről és emlékbeszédet mondott Menczer Erzsébet, a SZORAKÉSZ elnöke.

-Ugyanők és a Stefanovszky-ház rendezett előadással egybekötött könyvbemutatót Dr. Illés György irodalomtörténész, író, újságíró „Egy magyar a Gulágon” című kötetéhez, július 16-án a Stefanovszky-házban. A szerzővel Menczer Erzsébet, a könyv szakmai lektora és a kiadását támogató SZORAKÉSZ elnöke beszélgetett. A kötet bemutatójával is tisztelegtek a kommunista diktatúra áldozatainak emléke előtt.

-Augusztus 6-án a Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet és a Stefanovszky-ház Dr. Buza Péter művelődéstörténész, újságíró „Gulag a Berekben” című művének előadással egybekötött bemutatóját tartotta. Az ötvenes években a Nagy-Berek kistájegység Balatonfenyveshez tartozó részén a Rákosi-diktatúra által létrehozott, később az ÁVH által felügyelt Közérdekű Munkák Igazgatósága - KÖMI 401 néven – kommunista kényszermunkatáborát és rabgazdaságot működtetett. Ártatlanul, politikai okokból meghurcoltak ezreinek rémálma volt éveken keresztül a ma már közkedvelt idegenforgalmi célpont Majorka Turisztikai és Rendezvényközpont területe. A szerző ennek megrendítő történetét dolgozta fel. A rendezvény helyszínén megtekinthetők voltak a lovasi önismereti és képzőművészeti alkotó foglalkozásokon készült művek is. A hiánypótló kötet az Agrárminisztérium támogatásával jelent meg, s bemutatójával is tisztelegtek a kommunista diktatúra áldozatainak emléke előtt.

-Ugyanilyen szervezésben történt Foltán László olimpiai bajnok, háromszoros világbajnok, tizenegyszeres magyar bajnok kenus „Gondolatok személyes és nemzeti értékrendünkről” című előadása szeptember 3-án a Stefanovszky-házban. A rendezvény helyszínén megtekinthetők voltak a lovasi önismereti és képzőművészeti alkotó foglalkozásokon készült művek is. Az előadással is köszöntötték az idén 70 esztendőös nagyszerű sportembert, a Százak Tanácsa ügyvivő elnökét, az „Amiért a harang szól – Nándorfehérvár 1456” rendezvénysorozat egyik főszervezőjét.

-Szeptember 9-án pedig Kócsújfalun, Tiszafüred önkormányzata szervezésében a kápolnában került sor a Kitelepítettek Emléknapjára, a hortobágyi zárt kommunista büntetőtáborok felszabadításának 70. évfordulója alkalmából. Itt Pintér Kornél elnök tartotta az emlékbeszédet.